

УДК 657.471

М. А. Проданчук,
к. е. н., доцент кафедри обліку, аудиту та економічного аналізу
Буковинського державного фінансово-економічного університету м. Чернівці, Україна

ПРОДУКТ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ У СИСТЕМІ ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ

М. А. Prodanchuk,
ph.d., associate professor department of accounting, audit and economic analysis
Bukovinsky state finance and economics university, Chernivtsi, Ukraine

PRODUCT ACCOUNTING SYSTEM DECISION-MAKING

В статті введено в теорію і практику бухгалтерського обліку поняття "продукт бухгалтерського обліку", як інформація, знання та обліковий інформаційний ресурс, які мають свою вимірність, вартість, корисність та якість, отримані в результаті синергії технологічних засобів, методів та організаційних процедур, від використання якого очікується прийняття ефективних управлінських рішень. Визначено теоретичні та практичні аспекти застосування в управлінському процесі синергії облікового інформаційного ресурсу, що забезпечить підвищення ефективності прийняття управлінських рішень суб'єкта бізнесу. Визначено основні критерії характеристики продукту бухгалтерського обліку: вимірність, якість, корисність, вартість та міра, що сприятиме прийняттю ефективних управлінських рішень. Запропоновано ряд заходів, які сприятимуть формуванню якісного продукту бухгалтерського обліку для потреб управлінської системи.

Визначено властивості облікового продукту обумовлених управлінською ознакою, які нерозривно пов'язані з його суттю, що дозволило обґрунтувати пріоритетність облікової інформації в управлінні бізнесом та можливість реалізувати поставлені управлінські завдання з максимальними результатами для системи управління.

This paper introduced the theory and practice of accounting concept of "product accounting" as information, knowledge, and an information resource that has its own dimension, value, usefulness and quality of the resulting synergy of technological tools, methods and organizational procedures, the use of which is expected to take effective management decisions. theoretical and practical aspects of the management process in an information resource synergies that will improve the efficiency of decision-making entity business. basic criteria for product specifications accounting: dimension, quality, usefulness, cost and measure to facilitate the adoption of effective management decisions. A number of activities that promote a quality product for the purposes of accounting management system.

The properties of your product caused by the management feature, which is closely related to its core, which made it possible to justify the priority of accounting information in business management and realize the possibility of mooring management tasks with maximum results for the control system.

Ключові слова: продукт бухгалтерського обліку, обліковий інформаційний ресурс, синергія, ефективність управлінських рішень, системи управління, управлінські завдання, коефіцієнт ефективності.

Keywords: product accounting, an information resource synergies, efficiency-making, management, administrative tasks, efficiency ratio.

Становлення та розвиток ринкових відносин в агропромисловому комплексі країни вимагають пошук ефективних інструментів управління бізнесом, які призведуть до глибоких змін у сфері матеріального виробництва, і в свою чергу, дадуть рішучий вплив на систему управління. Впровадження різних методів управління у сферу агропромислового бізнесу вимагають суттєвих змін від облікової системи як інформаційної основи для управління.

Інформація може як позитивно, так і негативно впливати на управління, оскільки існує ризик того, що деякі рішення можуть прийматися на недостовірній інформації. Прийняті рішення через визначений проміжок часу часто призводять до неочікуваних результатів – збитковості підприємств і навіть їх банкрутства.

У процесі прийняття рішень виникає значна кількість надлишкової і повторювальної інформації. Достатня для задоволення потреб менеджменту потрібна конкретизована за змістом мінімальна інформація. Надмірна облікова інформація містить зайві дані, які не застосовуються при прийнятті управлінських рішень, або можуть бути контрольно-дублюючими щодо вже наданої інформації. Надмірна облікова інформація не завжди приводить до ефективності прийняття управлінських рішень. Для прийняття ефективних рішень потрібна конкретизована за змістом мінімальна інформація, достатня для задоволення управлінської системи.

На сьогодні недостатньо досліджено питання щодо оцінки продукту бухгалтерського обліку, який тісно взаємодіє зі складовими інформаційної системи управління. Суть облікового продукту та його значення в системі управління висвітлено у дослідженнях багатьох економістів та науковців. Серед найвідоміших – праці М.Т. Білухи, С. Бір, І.О. Бланк, Ф.Ф. Бутинця, С.Ф. Голова, Л.Л. Горещької, Л.В. Гуцаленко, С.В. Івахненкова, Н.М. Малюги, М.С. Пушкаря, В.Ф. Палія, Я.В. Соколова, В.В. Сопко та інших дослідників.

Метою даної статті є дослідження характеристик, аналіз властивостей продукту бухгалтерського обліку та оцінки його ефективності у системі прийняття управлінських рішень.

Відомий теоретик кібернетики С. Бір зазначає, "... управління підприємством являє собою дещо більше, ніж взаємодія вищого керівництва. Воно зобов'язане мати справу з інформацією такого масштабу і складності які перевищують можливості вищих керівників її сприяти та інтерпретувати. Отже, управління повинно ґрунтуватися на знанні структури інформаційного потоку, методів обробки інформації, її стиснення та ін." [11, с. 9]. Бо, як зазначає вже згадуваний І.О. Бланк, "Інформаційне переповнення" системи фінансового менеджменту ускладнює процес відбору необхідних інформаційних даних для підготовки управлінських рішень, веде до формування мало суттєвих альтернативних проектів цих рішень, здорожчує процес інформаційного забезпечення управління фінансовою діяльністю підприємства" [4, с. 64].

Ті чи інші вимоги щодо інформації в межах управління можуть відігравати другорядну роль. Так наприклад, суттєва інформація, але достовірна лише на 70%, – сприятиме в прийнятті ефективних рішень. У той же час несуттєва інформація, якщо вона навіть цілком достовірна, не сприятиме в прийнятті управлінських рішень. За результатами проведених досліджень в сільськогосподарських підприємствах коефіцієнт використання облікової інформації для прийняття управлінських рішень складає лише 15-20 %, що свідчить про необґрунтованість багатьох управлінських рішень.

І.О. Бланк підкреслює: "Інформаційне переоповнення" системи фінансового менеджменту ускладнює процес відбору необхідних інформаційних даних для підготовки управлінських рішень, веде до формування мало суттєвих альтернативних проектів цих рішень, здорожує процес інформаційного забезпечення управління фінансовою діяльністю підприємства" [1, с. 64].

П. Хорватом чітко сформульовані основні проблемні питання з приводу інформаційного забезпечення управління підприємством: 1) інформація надходить занадто пізно; 2) інформація занадто деталізована; 3) інформація є загальною та необґрунтованою; 4) велика частина інформації звернена в минуле; 5) інформація містить дані, які можна передати кількісними показниками; 6) керівники окремих підрозділів отримують не постійну, а суперечливу інформацію; 7) інформація, яка б показувала майбутні, ще не відомі цілі не вистачає, саме питання інформаційного забезпечення для стратегічного планування в багатьох випадках залишається невирішеним [17, с. 205].

Процес підготовки проектів управлінських рішень безпосередньо пов'язаний з фіксацією, опрацюванням облікової інформації та формуванням необхідних управлінню інформаційних масивів. Однак, "Труднощі полягають у тому, щоб приймати рішення з високим ступенем обґрунтованості при мінімально необхідному споживанні інформації, тобто при мінімальних затратах праці і часу" [15, с. 16].

Враховуючи викладену особливість управлінських процесів з метою підвищення ефективності інформатизації системи управління пропонуємо до використання у прийнятті обґрунтованих рішень бухгалтерський продукт.

Будь-яку систему найкращим чином характеризує її продукт. Продукт має містити критерії різновариативні відносно усіх допустимих сценаріїв економічних перетворень та варіативні - критерії, що змінюють свої значення при різних економічних перетвореннях. До сьогодення наша наука не дала відповіді на питання: що є продуктом бухгалтерського обліку? Вчені намагаються відповісти на ці питання з різним ступенем, виділяючи та розкриваючи їх. Тому, актуально сьогодні детально вивчити продукт бухгалтерського обліку, та параметри його міри.

Продукт економічний – результат людської праці, втілений у матеріальній сфері (матеріальний продукт), сфері духовного та інтелектуального виробництва (інтелектуальний продукт) або у формі виконаних робіт і наданих послуг [10]. У Законі України "Про інформацію" (ст. 40, 41) чітко позначені поняття "інформаційна продукція", "інформаційна послуга": "Інформаційна продукція - це матеріалізований результат інформаційної діяльності, призначений для задоволення інформаційних потреб громадян, державних органів, підприємств, установ та організацій".

Бухгалтерський продукт отримують в процесі обробки даних. Технологічний процес – планомірна, чітко визначена за часом і місцем послідовність проходження виробом різних стадій його виготовлення від сировини або напівфабрикату до готового продукту [19, с. 725].

Облікові дані є відомостями, фактами, величинами, а їх обробка дає можливість отримати продукт, тобто знання про той або інший об'єкт. Базою для створення облікового продукту є інформаційні ресурси. Інформаційний ресурс - нова економічна категорія, яка поряд з матеріальними, фінансовими, трудовими ресурсами є об'єктивним явищем фінансово-господарської діяльності підприємства. Інформаційний ресурс - семантична інформація у вигляді понятійного значення, що відображає не стільки індивідуальні, скільки суспільні (колективні) знання [18].

Проф. М. С. Пушкар підкреслює, що «саме користувачі задають мету обліку та структуру інформаційних ресурсів», а це потребує знаходження певного балансу інтересів з огляду на дуже різнобічні та різні запити, особливо в умовах посткризових перетворень. Все це вимагає постійного вдосконалення та оптимізації інформаційних потоків і, як наслідок, нових підходів до побудови інформаційно-облікової системи підприємства, адекватних розвитку економічної науки [12, с. 36]. Ми вважаємо, що майбутнім пріоритетом розвитку теорії і практики бухгалтерського обліку має стати створення інформаційних ресурсів та отримання з них нових знань.

Для розуміння інформаційного ресурсу важливе значення має форма існування та подання знання. Під знання розуміють відображення різних аспектів реальності у вигляді ідей, понять, уявлень про предмети та явища. Знання можуть передаватися іншим людям, матеріалізуватися та існувати в різних формах:

- "живі" знання (кваліфікація працівників);
- уречевлені знання (у продукції, роботах, послугах);
- інформація (повідомлення) [18, с. 6-7].

Цікавим є опис процесу інформаційного обертання В.М. Гриньова та М.М. Салуна, які формалізували за відомою аналогією в наступному вигляді:

Інформація -----Знання----- Інформація,

підкреслюючи наявність у інформаційних ресурсів не тільки виробничого, але і відтворювального процесів, оскільки інформація може перетікати в знання, а потім знову в конкретну інформацію і так до безкінечності [6].

Отже, під "обліковим інформаційним ресурсом" розуміють знання, що отримуються від облікової інформації, а також облікову інформацію, що характеризують як знання. Сьогодні в бізнесі знання є найціннішим активом. Тому для досягнення ефективних результатів управління, потрібно знаннями володіти на всіх господарських процесах руху облікового інформаційного ресурсу. Економічні значення облікової інформації полягають у її спроможності виступати обліковим інформаційним ресурсом, що є необхідною умовою і фактором економічної реальності. Такий стан обумовлює необхідність щодо використання облікового інформаційного ресурсу в управлінні бізнесом в контексті досягнення синергійного ефекту їх.

Синергетика, власне, це вчення про взаємодію. Термін запропонував у 1969 р. керівник інституту Штутгартського університету Герман Хаген для позначення наукового напрямку, який на той час ще не існував. Нове русло досліджень потрібне було для вивчення систем з багатьох складових, аби пояснити, як через взаємодію різних елементів утворюються структури на макроекономічному рівні [1, с.11].

Енциклопедичне тлумачення терміну «синергія» за С. Мочерним означає: «синергія – поява нової продуктивної сили або якісно нових джерел розвитку, підвищення ефективності діяльності в результаті поєднання окремих частин, елементів, факторів в єдину систему за рахунок т. зв. системного ефекту (емерджентності)» [7, с. 359].

Синергія облікового інформаційного ресурсу це підвищення ефективності прийняття управлінських рішень суб'єкта бізнесу за рахунок синергійного ефекту в результаті інтеграції технологічної, методологічної та організаційної складових системи бухгалтерського обліку в єдине ціле - продукт бухгалтерського обліку.

За законом синергії, сума властивостей організованого цілого має бути більшою, ніж сума властивостей всіх елементів, що в нього входять. При цьому під властивостями елементів і цілого розуміють зміну різних параметричних характеристик, їх взаємозалежність і зміна в часі [16].

В бухгалтерському обліку синергійний ефект характеризується тим, що інтеграція кількох взаємоузгоджених складових виявляється кориснішим, а ніж ізольоване впровадження якоїсь однієї із них. Адаже при поєднанні цих елементів, вплив один на одного відбувається таким чином, що вони здатні разом досягти більшого, а ніж за окремого їх застосування. Наслідком впливу таких зв'язків дозволяє досягати синергетичних результатів, який при незалежній діяльності був би недосяжним.

Бухгалтерський продукт - це сукупність технологічних засобів, методів та процедур, які реалізують інформаційний ресурс за рахунок синергійного ефекту, від використання якого очікується прийняття ефективних управлінських рішень, що сприятимуть отриманню економічних вигод.

Отже, в основі продукту бухгалтерського обліку є облікова інформація, знання та обліковий інформаційний ресурс, які мають свою вимірність, вартість, корисність та якість, використання яких у бізнес-процесах підприємства сприятимуть прийняттю ефективних управлінських рішень (рис. 1).

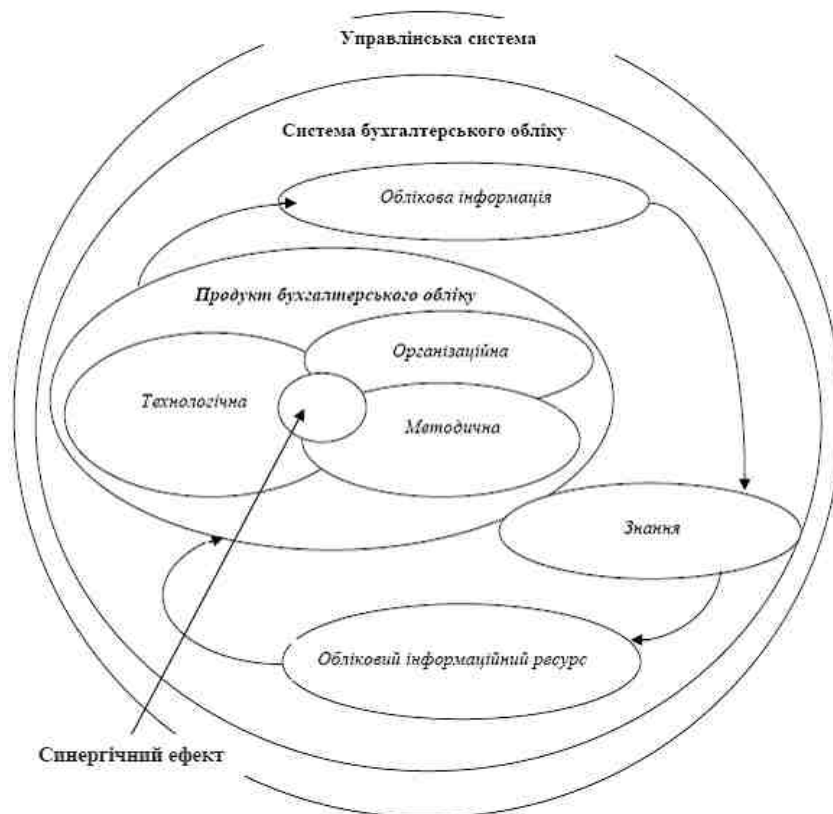

Рис. 1. Формування продукту бухгалтерського обліку в управлінській системі за рахунок синергійного ефекту

Об'єктна структура продукту бухгалтерського обліку вбирає в себе характеристики: вимірність, якість, корисність, вартість та міра які сприятимуть прийняттю ефективних управлінських рішень. Перша характеристика такого продукту – *вимірність*. Для сучасного інформаційного суспільства бухгалтерський продукт має набути нових “вимірів”, зокрема юридичних і, до певної міри, психологічних. Тобто, факт що відбувся, який не суперечить існуючому теоретичному опису, має слугувати мірилом справедливої теорії. У 1976 р. М.К. Уеллсом при вивченні інформаційного підходу що до системи бухгалтерського обліку, пов'язаний з парадигмами, які були запропоновані, метою яких є не ресстрація господарських операцій, а оцінка інформації про такі факти для розвитку прогностичної функції бухгалтерського обліку. Тобто, кожна операція, повинна бути оцінена та прогнозована, для того щоб менеджмент, як суб'єкт господарювання мав можливість визначити пріоритетні варіанти прийняття обгрунтованих рішень щодо управління господарською діяльністю.

Друга характеристика щодо продукту - це його рівень якості. Вчені М.Т. Білуха та Т.В. Микитенко наголошують: «система бухгалтерського обліку і звітності на сучасному етапі не забезпечує повною мірою належну якість і надійність інформації, яка формується в ній, а також суттєво обмежує можливості корисного використання цієї інформації» [3, с. 28]. Слід зазначити, що на ринку успішно реалізується тільки конкурентоздатна якісна продукція, товар та послуги.

Б. Мицик трактує якість продукції як сукупність властивостей продукції, які зумовлюють її здатність задовольняти певні потреби відповідно до її призначення [7, с. 923]. С. Мочерний розглядає якість товару (послуги) як комплекс характеристик продукції, які визначають його корисність (передусім для споживачів) [7, с. 924]. Так Б. Райзберг та Л. Лозовський розглядають якість послуг як: «властивості та ознаки... послуг, що характеризують їх спроможність задовольняти потреби людей, відповідати своєму призначенню та вимогам, що висуваються» [13, с. 131].

При розробці теоретико-методологічної бази оцінки якості продукту бухгалтерського обліку необхідно врахувати досвід міжнародних стандартів якості ISO.

Відповідно до стандарту ISO 9000-2001 «Управління якістю і забезпечення якості», якість – це сукупність характеристик об'єкта, які відносяться до його здатності задовольняти встановлені потреби і потреби, які передбачаються [14]. Оскільки категорію якості застосовують до різних об'єктів, то облікова система також виступає об'єктом якості, яка містить сукупність господарських процесів та облікову інформацію як продукт бухгалтерського обліку в інформаційній економіці. Тому якість дуже важлива і до бухгалтерського продукту. Саме тому актуально забезпечити якість облікового продукту, від якого залежатиме ефективність прийняття управлінських рішень діяльності суб'єктів бізнесу. Ми вважаємо, що якість продукту системи бухгалтерського обліку, яка має відповідати запитам споживачів, необхідно характеризувати з позиції її ефективності у системі прийняття управлінських рішень.

Якість облікового продукту – це сукупність критеріїв, що здатні відповідати комплексу вимогам споживачів, з метою забезпечення ефективних управлінських рішень та розвитку бізнесу підприємства.

Виходячи з вищевикладеного пропонуємо ряд заходів, які сприятимуть формуванню якісного продукту бухгалтерського обліку для потреб управлінської системи:

- 1) підвищення рівня компетентності та кваліфікаційного рівня облікових працівників підприємства;
- 2) взаємодія облікових працівників між працівниками інших структурних підрозділів підприємства;
- 3) моніторинг користувачів облікової інформації;
- 4) контроль щодо облікової інформації.

Важлива характеристика продукту бухгалтерського обліку це його корисність для прийняття управлінських рішень. Загальна мета системи бухгалтерського обліку, це забезпечення різного роду користувачів необхідною інформацією про майновий стан та господарські процеси, що відбуваються на підприємстві для прийняття управлінських рішень. Сьогодні виникає проблема, щодо неможливості побудови єдиного підходу визначення корисності облікового продукту для прийняття обгрунтованих управлінських рішень. Окремі споживачі такого продукту у своїй системі управління застосовують різні моделі прийняття рішень, ефективність яких визначається індивідуальними пріоритетами конкретного менеджера.

Корисність облікового продукту – це відносна властивість: один й той же самий обліковий продукт може мати неоднакову корисність для різних користувачів. Корисність його визначається можливостями, які він надає для управлінської системи при прийнятті обгрунтованих рішень, впливу на управління потоками економічної інформації, ступінь досягнення мети управлінської системи та рівень впливу на результат діяльності бізнесу.

З огляду на це А.А. Харкевич запропонував свого часу міру оцінки доцільності інформації I_p , яка визначається як зміна ймовірності досягнення поставленої мети, реалізації якої-небудь задачі при отриманні додаткової інформації. Математичний вигляд цієї оцінки:

$$I_p = \log \frac{P_1}{P_0} \quad (1)$$

де P_1 – імовірність досягнення мети після отримання й використання інформації;

P_0 – імовірність досягнення мети до отримання інформації [2, с. 46].

Отже, дану формулу можна використувати для визначення корисності облікового продукту, яку варто оцінювати відповідно до того ефекту, який він здійснює на результат управління. Виходячи із зазначеного, вважаємо, що корисність облікового продукту оцінюється через ефективність прийняття управлінських рішень, що визначається ступенем досягнення мети стратегічного розвитку підприємства та результатів діяльності.

При визначенні корисності облікового продукту пропонуємо, виходити із тези про миттєвий знос. Звісно, один й той самий обліковий продукт для різних споживачів може мати неоднакову корисність. Обліковий продукт має схильність до морального застаріння. Із плином часу корисність його втрачається з появою нової, яка відкидає або уточнює її. Менеджменту необхідно отримання відомості нового часу та значення який готовий витратити кошти на продукт бухгалтерського обліку, що є своєрідною платою за терміновість.

Вважаємо, що однією з найважливіших характеристик корисності інформації, що формує система бухгалтерського обліку, є її актуальність та адекватність.

Актуальність – важливість продукту бухгалтерського обліку в певний момент часу, який необхідний для прийняття управлінських рішень. Адекватність облікового продукту — це рівень відповідності змісту образу відображуваному об'єкту, процесу, явищу, що характеризує її суттєвість, тобто спроможність до зміни рівня невизначеності користувачів інформації щодо будь-якого об'єкта. Міра адекватності облікового продукту впливає на достовірність прийняття управлінських рішень.

Синтаксична адекватність характеризує формально-структурні характеристики облікового продукту й не торкається його змісту, а також визначає ступінь відповідності об'єкта, зміст інформації та її узагальнення.

Семантична адекватність визначає рівень відповідності облікового продукту конкретному об'єкту. Цей аспект важливий для виміру облікового продукту за суттю і змістом, коли аналізують відомості та змістовні зв'язки між кодами подання інформації. Для вимірювання на семантичному рівні кількості та змісту облікового продукту пропонуємо використовувати тезаурусний метод, запропонований кібернетиком Н. Вінером. Сутність цього методу полягає в тому, що для використання й розуміння облікового продукту її споживач повинен мати відповідний запас знань.

Прагматична адекватність відображає відповідність облікового продукту для управлінської системи, які виявляються лише за наявності єдності користувача та мети управління.

Варто погодитися з поглядами проф. Г.Г. Кірейцева про те, що обмежувальними принципами корисності є: співвідношення «затрати – вигоди»; обережність; конфіденційність [9].

Не малу роль в управлінні підприємством відіграє вартість облікового продукту. Залучення облікового продукту передбачає отримання ефективності вираженого насамперед через економічне благо.

Наступною характеристикою продукту бухгалтерського обліку є його міра. Міра є філософсько-економічною категорією, що має різне змістовне наповнення і є складовою узгодження положень кількісного аналізу як частини економічної теорії.

Міра - це невизнання крайнощів, це своєрідний мейнстрім в обліковій науці. Вона передбачає відкидання їх як несприятливих умов пізнання суті сталого розвитку і стійкого функціонування економіки шляхом гармонізації систем суспільного економічного відтворення через узгодження всіх функцій управління ним. Міра втілює у собі принципи науковості, положення права, складові здоров'я, визнаної людством моралі та свобод. Як основа побудови й використання облікових вимірників, вона забезпечує пізнання кількісних параметрів економіки в тісному поєднанні із якісними її сторонами. У витоків інформації, що характеризує реальну економіку, міра завжди є основою. Облікові науки і менеджмент узгоджують свої позиції мірою. Вона уможлиблює пізнання змін у кількісному складі об'єктів обліку та управління, створює інформаційні умови такого пізнання. Формують в систематизують інформацію первинного зрізу в процесах і процедурах професійної облікової діяльності. Міра є основою сутнісного в інтелектуальному капіталі, до якого ми відносимо обліково-аналітичні економічні знання [8]. Реалізація характерної ознаки, як міра дає можливість продукту бухгалтерського обліку, крім гносеологічної своєї наповненості, виконує роль гармонізації функцій обліку з іншими функціями управління.

Зазначені основні характеристики продукту бухгалтерського обліку (рис. 2), сьогодні доводять, щодо необхідності переосмислення ролі обліку у матеріальному виробництві, його переорієнтації на першочергове задоволення потреб системи управління.

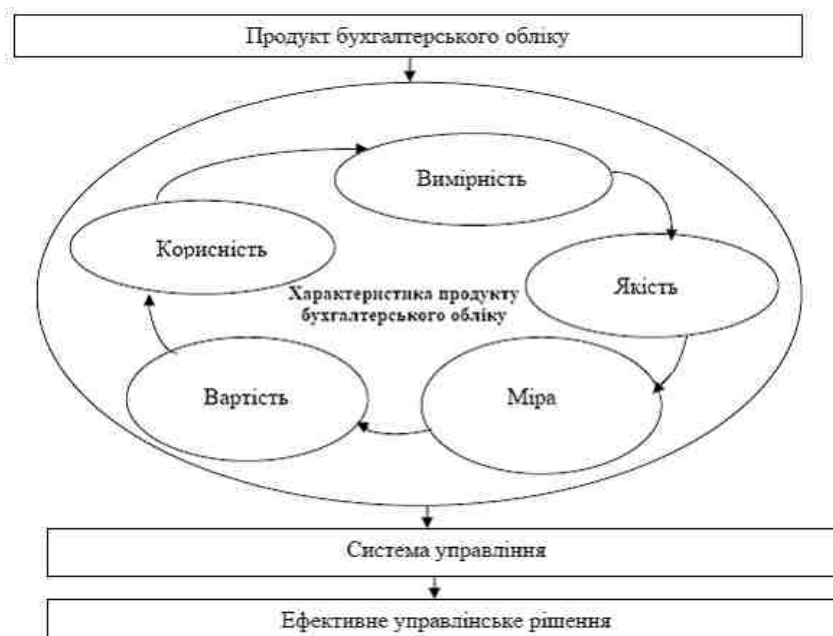

Рис. 2. Характеристика продукту бухгалтерського обліку в умовах управління

Джерело: складено автором

Характеристика, якій повинен відповідати продукт бухгалтерського обліку дає можливість ефективно впливати на процес прийняття управлінських рішень та на його реалізацію. Якщо продукт не буде відповідати хоча б одній із характеристик застосування його в системі управління, це призведе до не ефективних рішень.

Обліковий продукт має низку властивостей відносно її характеру, обсягів та змісту, наявність яких нерозривно пов'язана з її суттю. Утім кожна властивість облікового продукту обумовлена управлінською ознакою. Залежність облікового продукту від об'єкта управління перекликається з постулатом обліку щодо його ведення.

- продукт бухгалтерського обліку не зникає після його споживання;
- продукт бухгалтерського обліку мають нематеріальну форму;
- продукт бухгалтерського обліку відображає економічний рівень розвитку підприємства та його складових, в якому він був створений;

- продукт бухгалтерського обліку формується в документі за всіма стадіями облікового процесу;
- продукт бухгалтерського обліку відображається у формі, зручній для сприйняття менеджера;
- продукт бухгалтерського обліку переходить з одного бізнес-процесу в інший, при цьому не міняючи форму і не піддається фізичному зносу;
- продукт бухгалтерського обліку має потенційність використання у майбутньому.

Отже, в результаті проведених досліджень сформована система властивостей, щодо продукту бухгалтерського обліку для системи управління, дасть можливість забезпечити прийняття ефективних рішень та реалізувати поставлені управлінські завдання з максимальними результатами для системи управління.

ВИСНОВКИ

Отже, результатом проведеного дослідження є розроблений науково-методичний підхід щодо впровадження у практичну діяльність вітчизняних компаній економічну категорію "Продукт бухгалтерського обліку". Під продуктом бухгалтерського обліку пропонується розуміти сукупність технологічних засобів, методів та процедур, які реалізують інформаційний обліковий ресурс за рахунок синергійного ефекту, від використання якого очікується прийняття ефективних управлінських рішень, що сприятимуть отриманню економічних вигод.

Зазначені основні характеристики продукту бухгалтерського обліку доводять, що необхідно переосмислити роль обліку у матеріальному виробництві, його переорієнтації на першочергове задоволення потреб системи управління. Це сприятиме продукту бухгалтерського обліку ефективно впливати на процес прийняття управлінських рішень та на його реалізацію.

Застосування на практиці запропонованих автором науково обґрунтованих пропозицій дадуть змогу продукту бухгалтерського обліку досягти ефективності в управлінні бізнесом підприємств. Це сприятиме ефективності управління в усіх галузях національної економіки, що прискорить перехід вітчизняної економіки до моделі науково-технічного та інноваційного розвитку. Такий підхід забезпечить позитивні зміни в процесі становлення та розвитку України як міжнародного економічного та політичного суб'єкту.

Література.

1. Архіреєв С.І. Трансакційний сектор економіки України / С.І. Архіреєв. – Х.: ХФ НІСД, 2003. – 56 с.
2. Афанасьев Э.В. Эффективность информационного обеспечения управления / Э. В. Афанасьев, В. Н. Ярошенко. – М.: Экономика, 1987. – 112 с.
3. Білуха М. Т. Бухгалтерський облік в інформаційних системах управління / М. Т. Білуха, Т. В. Микитенко // Створення інтелектуальної системи обліку для економіки України: міжнар. наук.-практ. конф., 21-22 листоп. 2007 р.: матеріали – Тернопіль: Економічна думка, 2007.– С. 28-31.
4. Бланк И.А. Основы финансового менеджмента. Т. 1 / И.А. Бланк. – К.: Ника-Центр «Эльга», 2000. – 590 с.
5. Буряк П. Ю. Формування і надання інформації про фінансові ресурси підприємства / П. Ю. Буряк // Фінанси України. – 2006. – № 10. – С. 123-128.
6. Гриньова В.М. Роль інформаційного ресурсу в системі продуктивних сил підприємства / В.М.Гриньова, М.М.Салун [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ea.donntu.edu.ua:8080/jspui/bitstream>.
7. Економічна енциклопедія: [у 3-х т.]. – Т.3 / редкол.: Мочерний С.В. (відп. ред.) [та ін.]. – К., 2001. – 952 с.
8. Кірейцев Г.Г. Напрями розвитку галузевого обліку в сільському господарстві України / Г.Г. Кірейцев // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. – 2012. – Вип. 169, Ч. 2. – Серія «Економіка, аграрний менеджмент, бізнес». – С. 9–17.
9. Кірейцев Г.Г. Теоретичні аспекти формування обліково-аналітичного механізму менеджменту / Г.Г. Кірейцев, О.Д. Гудзинський, Т.М. Пахомова // Облік і фінанси АПК. – 2008. – №1. – С. 11–15.
10. Мочерний С.В. Економічний енциклопедичний словник / С.В. Мочерний, Я.С. Ларіна, О.А. Устенко, С.І. Юрій: У 2 т. – Т. 2 / за ред. С.В. Мочерного. – Львів: Світ, 2006. – 568 с.
11. Пушкар М.С. Концепція контролінгу / М.С. Пушкар // Перспективи розвитку контролінг у як науки: теорія та практика: матеріали нау. прак. конф. (Тернопіль, 17 груд. 2008 р.) / Тернопіль: Екон. думка, 2008. - С. 106-111.
12. Пушкар М.С. Метатеорія обліку або якою повинна стати теорія: [моногр.] / М.С. Пушкар. – Тернопіль: Карт-бланш, 2007. – 359 с.
13. Райзберг Б. Г. Учебный экономический словарь / Б. Г. Райзберг, Л. Ш. Лозовский. – М.: Рольф: Айрис-пресс, 1999. – 416 с.
14. Системи управління якістю. Основні положення та словник [Електронний ресурс] : стандарт ДСТУ ISO 9000-2001. – Режим доступу: www.iso.dsmu.edu.ua/st19011.doc.
15. Смолкин А.М. Принятие решений как процесс управленческого труда / А.М. Смолкин. – М.: Экономика, 1977. – 71 с.
16. Ходаківський С.І. Методологія наукових досліджень у парадигмі синергетики : монографія / С.І. Ходаківський, В.К. Данилко, Ю.С. Цаль-Цалко // Вісник ЖДТУ та Житомирського державного технологічного університету, Житомирського обласного об'єднання громадської організації «Спілка економістів України». – Житомир : Вид-во "Рута", 2009. – 332 с.
17. Хорват П. Концепция контроллинга: Управленческий учет. Система отчетности. Бюджетирование: [текст] / Horvat & Partners; – [пер. с нем. 2-е изд.] – М.: Альпина Бизнес Букс, 2006. – 269 с.
18. Чумаченко М.Г. Розвиток системи обліку на принципах інформатики і кібернетики / М.Г. Чумаченко, М.С. Пушкар // Удосконалення системи обліку, аналізу та аудиту як складової інформатизації суспільства: Матеріали міжнар. міжвуз. наук.-практ. конф. (Тернопіль-Мукачево-2004) Тернопіль. - 2004. - С. 5-11.
19. Энциклопедический словарь бизнесмена: менеджмент, маркетинг, информатика / под общ.ред. М.И. Молдованова. – К.: "Техніка", 1993. – 856 с.

References.

1. Arhiyeryeyev S.I., (2003), *Transactional economy Ukraine*, HF NISS, Kyiv, Ukraine.
2. Afanasyev E.V., (1987), *Efficiency is information management obespechenyya*, Economy, Moscow, Russia.
3. Belukha M.T., (2007), "Accounting information systems management", *Create the intellectual system of accountings for Ukraine's economy: Intern. scientific-practical. conf. 21-22 lystop.: Materials, Ternopol: Economic thought*, Ternopil, Ukraine, pp. 28-31.
4. Blanc I.A., (2000), *Fundamentals of Finance Management*, Vol. 1, Nick center "Elga", Russia.
5. Beet P.U., (2006) "Formation and provide information about the financial resources of the enterprise", *Finance Ukraine*, vol. 10, pp. 123-128.
6. Grinyova V.M., The role of information resources in the productive forces of enterprise, available at: <http://ea.donntu.edu.ua:8080/jspui/bitstream> (Accessed 4 Aug 2013).
7. *Economics Encyclopedia*, (2001), vol. 3, Kyiv, Ukraine.
8. Kireytssev G.G., (2012), "Areas of branch accounting in agriculture Ukraine", *Scientific Bulletin of National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine*, Agricultural management business, vol. 169, - pp. 9-17.
9. Kireytssev G.G., (2008), "Theoretical aspects of accounting and analytical mechanism for management", *Accounting and Finance AIC*, vol. 1., pp. 11-15.
10. Mocherny S.V., Larin S., Ustenko O.A., (2006), *Economic encyclopedic dictionary*, vol 2, Lviv, Ukraine.
11. Pushkar M.S., (2008), "The concept of controlling", *The prospects of controlling how science: theory and practice materials science. practice. conf*, Ternopil, Ukraine, pp. 106-111.
12. Pushkar M.S., (2007), *Metatheory account or what should be the theory*, Carte blanche, Ternopol, Ukraine.
13. Rayzberg B.G., (1999), *Uchebnyy the Economic Dictionary*, Rolf: Airis-press, Moscow., Russia.
14. *The Quality Management System. Key terms and dictionary*, available at: www.iso.dsmu.edu.ua/st19011.doc. (Accessed 25 Aug 2012)
15. Smolkyn A.M., (1977), *Adoption process solutions How upravlenchesko Labor*, Moscow: Economy, Russia
16. Khodakivskiy E.I., Danylo V.K., Tsal-Tsalko J.S., (2009), *The methodology of scientific research in the paradigm of synergy: monograph*, - Exactly: Type of "Ruta", Ukraine.
17. Horvath P., (2006), *The concept of controlling: Upravlenchesky accounting. The system of reporting. Budgeting*, Moscow: Alpina Business Books, Russia
18. Chumatchenko M.G., Pushkar M.S. (2004) "Development of accounting on the basis of Informatics and Cybernetics", *Improvement of the system of accounting, analysis and audit as a part of the information society: Proceedings of the Intern. mizhvuz. scientific-practical. conf. (Ternopil Mukachevo, 2004)*, Ternopil, Ukraine, pp. 5-11.
19. Moldovanova M.I., (1993), *Encyclopedic Dictionary byznesmena: management, marketing, informatics pod obsch. red.*, "Technology", Kyiv, Ukraine.

Стаття надійшла до редакції 19.07.2014 р.

ТОВ "ДКС Центр"